

Luova ja lukeva,
kilpailukykyinen Suomi
Tavoittemme vaalikaudelle
2019–2023

Meidän tavoitteemme on yhteiskunta, jossa luovan työn tekijät saavat korvauksen työstään, hyvää lukutaitoa pidetään kansalaistaitona ja vahvaa tekijänoikeussuojaa arvostetaan kansallisena kilpailuetuna.

Näin me sen tekisimme:

LISÄÄ SOPIMISTA,
VÄHEMMÄN RAJOITUKSIA

Taloudellisten tekijänoikeuksien hyödyntämisen pitäisi tapahtua ensisijaisesti individuaalisen ja kollektiivisen sopimisen kautta. Tekijät ovat neuvotteluissa heikompi osapuoli, ja siksi huomiota on kiinnitettävä myös osapuolten välisen neuvotteluaseman tasapainottamiseen tekijöitä suojaavien ja vahvistavien säännösten avulla.

Mitä pitäisi tehdä?

- Tekijänoikeuden poikkeusten ja rajoitusten säätämisen sijaan pitää kehittää toimivia sopimusjärjestelyjä, lupakäytäntöjä ja lisensointimahdollisuuksia.

Kirjastojen oikeus lainata e-kirjoja pitää jatkossakin perustua käyttö lupiin ja lisensseihin.

EU-LAINSÄÄDÄNNÖN
ISO MERKITYS

EU:n tekijänoikeuslainsäädännöllä on yhä suurempi merkitys myös kansallisesti. Säännösten harmonisointi voi helpottaa luovien alojen toimintaa, mutta se myös luo haasteita pienille kielijärjestelmille. Nämä haasteet on otettava huomioon EU-lainsäädännön valmistelussa, päätöksenteossa ja kansallisessa toimeenpanossa.

Mitä pitäisi tehdä?

- Vaikuttaa aktiivisesti EU:n tekijänoikeuslainsäädäntöön jo valmisteluvaiheessa.
- Nostaa tekijänsuojan ja luovien sisältöjen merkitys Suomen EU-puheenjohtajuuskauden kärjiksi.
- Kehittää tekijänoikeuslainsäädäntöä suojaamaan tekijöiden luovaa työtä ja suomalaisen kirjallisuuden yleisiä edellytyksiä.

Laadukasta sisältöä ei synny ilman ammattitekiä - eikä ammattitekiä voi työskennellä ilman toimeentuloa.

LAINAUSKORVAUSTEN
TASO JA LAAJUUS

Suomi on pieni kielialue ja sen kirjaimarkkinat ovat rajalliset. Siksi tekijöiden mahdollisuus saada työstään asianmukainen korvaus edellyttää päättäjiltä myös poliittista tahtoa. Lainauskorvausten nostaminen ja korkeakoulukirjastojen ottaminen lainauskorvauksen piiriin vuoden 2017 aikana ovat tästä hyvä esimerkki.

Mitä pitäisi tehdä?

- Tarkistaa säännöllisesti lainauskorvausten tasoa ja sen piiriin kuuluvia kirjastoja.
- Selvittää, millä ehdoin lainauskorvaus olisi mahdollista ulottaa myös e-lainaan.

SUJUVA LUKUTAITO
KANSALAISTAIDOKSI

Lukeminen lisää tutkitusti hyvinvointia, ongelmanratkaisutaitoja ja sivistystä, joten sen edellytyksiä kannattaa edistää huolehtimalla kannustavasta verotuksesta ja luomalla toimivia palveluita kirja-alan ja kirjaviennin tukemiseen. Lukutaidon kannalta on tärkeää, että kirjallisuus on tiivis osa koulutusjärjestelmämme kaikkia tasoja ja kirjastojen toiminta kattavaa.

LAINSÄÄDÄNTÖ
DIGIAJAN TASALLE

Kirja-alan liiketoiminnan ytimessä on tekijänoikeuksiin pohjautuva kaupankäynti, mutta digitalisoituminen on muuttanut teosten luomista, tuottamista, jakelua ja käyttöä. Lainsäädännön pitää pystyä vastaamaan digiajan haasteisiin.

Mitä pitäisi tehdä?

- Tukea tekijöiden mahdollisuuksia hyödyntää taloudellisia oikeuksiaan digitaalisessa ympäristössä ja taata teoksille riittävä suoja teknologiasta riippumatta.

Kun tekijänoikeus on vahva, luovaan työhön kannattaa investoida.

Mitä pitäisi tehdä?

- Laskea sähköisten julkaisujen alv-kanta painettujen tasolle.
- Perustaa luovan alan Creative Business Finland -palvelukeskus ja luoda tuotantokannustimia myös kirja-alalle vahvistamaan toimialan kasvua ja vientimahdollisuuksia.
- Tukea Lukeva koulu -hanketta.
- Varmistaa kirjastojen asema ja toimintamahdollisuudet.

Tehdään yhdessä Suomesta kilpailukykyisempi,
luovempi ja lukevampi yhteiskunta!

Tekijänoikeus on mekanismi, joka mahdollistaa kirjallisuuden tekijälle korvauksen hänen tekemästään työstä ja suojaa teoksia luvattomalta käytöltä. Tekijänoikeus mahdollistaa myös kirja-alan liiketoiminnan, taloudellisen kasvun ja työllisyyden sekä käyttäjille mielekkään kirjallisen sisällön saatavuuden helposti ja monipuolisesti.

Tehdään Suomesta yhteiskunta, jossa luovan työn tekijät saavat korvauksen työstään, hyvää lukutaitoa pidetään kansalaistaitona ja vahvaa tekijänoikeussuojaa arvostetaan kansallisena kilpailuetuna.

Sanasto on kirjallisuuden tekijänoikeusjärjestö, joka edustaa Suomessa yli 10 000 kirjallisuuden tekijää.

sanasto.fi | info@sanasto.fi